

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ДИЗАЙН ТА РЕАЛІЗАЦІЮ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

INTEGRATION OF PRINCIPLES OF ACADEMIC INTEGRITY INTO THE DESIGN AND IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC RESEARCH BY STUDENTS OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Ніколаєску І. О.

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної освіти,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
ORCID: 0000-0002-9928-9291

Соловей Ю. О.

Доктор філософії, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
ORCID: 0000-0003-4778-7640

Inna Nikolaesku

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Preschool Education,
Head of the Preschool Department,
The Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,
Cherkasy, Ukraine

Yuliia Solovei

Doctor of Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Preschool Education,
The Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,
Cherkasy, Ukraine

Академічна доброчесність є ключовим фактором забезпечення якості та етичності наукових досліджень у закладах вищої освіти, що набуває особливої актуальності в умовах сучасних трансформацій освітньої системи. Вивчення механізмів інтеграції принципів академічної доброчесності у наукову діяльність студентів є важливим для формування відповідальної наукової спільноти. Теоретичне значення дослідження полягає у розширенні наукового розуміння механізмів інтеграції академічної доброчесності в освітній процес вищої освіти. Практичне значення полягає у можливості застосування розроблених рекомендацій для покращення якості підготовки студентів у різних закладах вищої освіти. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка рекомендацій щодо інтеграції академічної доброчесності у дизайн та реалізацію наукових досліджень студентів закладів вищої освіти. Дослідження базується на аналізі нормативно-правових документів, освітньо-професійних програм провідних закладів вищої освіти України, а також на емпіричному вивченні прикладу впровадження принципів академічної доброчесності в освітній процес Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Методологія включала контент-аналіз документів, педагогічне спостереження, а також аналіз навчальних матеріалів і практик. Акцент зроблено на визначенні ключових викликів і шляхів їх подолання у процесі формування академічної культури студентів. Гіпотезою стало припущення, що системна інтеграція етичних норм на всіх етапах науково-дослідної діяльності сприяє підвищенню якості наукових результатів і формуванню відповідальності у студентів. Використано методи аналізу та синтезу, систематизації, контент-аналізу та педагогічного спостереження. Проведено аналіз освітніх програм і навчальних курсів, визначено особливості реалізації принципів академічної доброчесності на прикладі дисциплін «Основи психолого-педагогічних досліджень», «Методологія та організація наукових досліджень». Встановлено основні виклики, які постають перед здобувачами вищої освіти у контексті академічної доброчесності, систематизовано ефективні методи їх подолання. Розроблено методичні рекомендації для закладів вищої

освіти щодо формування академічної культури студентів. Охарактеризовано роль наукового керівника у фасилітації добросесійних дослідницьких практик. Виявлено важливість інтерактивних методів навчання для формування етичної свідомості студентів. Оригінальність дослідження полягає у комплексному підході до інтеграції академічної добросесійності, поєднанні теоретичних та практичних аспектів, що сприяє підвищенню етичного рівня наукової діяльності студентів. Дослідження є теоретичним за типом, проте має практичну значущість. Перспективи подальших досліджень полягають у впровадженні та оцінці ефективності розроблених методичних рекомендацій у різних закладах вищої освіти, а також у розширенні дослідження на інші галузі знань і рівні підготовки студентів для вдосконалення практик формування академічної добросесійності.

Ключові слова: академічна добросесійність; наукові дослідження; дизайн досліджень; здобувачі вищої освіти; вища освіта; плагіат; етика наукових досліджень; науковий керівник; формування культури.

Academic integrity is a key factor in ensuring the quality and ethics of scientific research in higher education institutions, which is becoming especially relevant in the context of modern transformations of the education system. Studying the mechanisms of integrating the principles of academic integrity into the scientific activity of students is important for the formation of a responsible scientific community. The theoretical significance of the study lies in expanding the scientific understanding of the mechanisms of integrating academic integrity into the educational process of higher education. The practical significance lies in the possibility of applying the developed recommendations to improve the quality of student training in various higher education institutions. The purpose of the study is to theoretically substantiate and develop recommendations for integrating academic integrity into the design and implementation of scientific research by students of higher education institutions. The study is based on the analysis of regulatory documents, educational and professional programs of leading higher education institutions of Ukraine, as well as on an empirical study of the example of implementing the principles of academic integrity into the educational process of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. The methodology included content analysis of documents, pedagogical observation, as well as analysis of educational materials and practices. The emphasis was placed on identifying key challenges and ways to overcome them in the process of forming students' academic culture. The hypothesis was the assumption that the systematic integration of ethical norms at all stages of scientific and research activities contributes to improving the quality of scientific results and forming responsibility in students. Methods of analysis and synthesis, systematization, content analysis and pedagogical observation were used. An analysis of educational programs and training courses was conducted, the features of the implementation of the principles of academic integrity were determined using the disciplines "Fundamentals of Psychological and Pedagogical Research", "Methodology and Organization of Scientific Research". The main challenges facing higher education applicants in the context of academic integrity were identified, and effective methods for overcoming them were systematized. Methodological recommendations for higher education institutions on the formation of students' academic culture were developed. The role of the scientific supervisor in facilitating ethical research practices is described. The importance of interactive teaching methods for the formation of ethical consciousness of students is revealed. The originality of the study lies in the comprehensive approach to the integration of academic integrity, the combination of theoretical and practical aspects, which contributes to the increase of the ethical level of students' scientific activity. The study is theoretical in nature, but has practical significance. Prospects for further research lie in the implementation and assessment of the effectiveness of the developed methodological recommendations in various higher education institutions, as well as in expanding the study to other fields of knowledge and levels of student training to improve the practices of forming academic integrity.

Key words: academic integrity; scientific research; research design; higher education students; higher education; plagiarism; research ethics; scientific supervisor; culture formation.

ВСТУП

Академічна добросесійність є сучасним феноменом, що детермінує якість та надійність наукових досліджень, а також формує репутацію наукової спільноти. Дотримання її принципів є фундаментальною основою для поступального розвитку наукових знань та стимулювання інновацій у всіх сферах діяльності суспільства. Міжнародна наукова спільнота одностайно визнає, що етичні кодекси ґрунтуються на засадах належної наукової практики, яка сприяє формуванню довіри як всередині академічного середовища, так і у певній взаємодії між науковцями та суспільством. Ця довіра слугує фундаментальною та незамінною умовою для сталого прогресу науки, оскільки вона забезпечує можливість вільного обміну ідеями, співпраці між дослідниками та прийняття результатів як достовірних у науковому співтоваристві та суспільстві у цілому.

Зауважимо, що академічна добросесійність є наріжним каменем сучасної системи вищої освіти та наукової діяльності, особливо в контексті підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Вона охоплює не лише дотримання етичних норм та стандартів у навчанні, а й глибоку інтеграцію цих принципів у всі етапи науково-дослідної роботи студентів. Формування культури академічної добросесійності у здобувачів вищої освіти є критично важливим для забезпечення якості, достовірності та суспільної цінності їхніх наукових розробок.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Проблема академічної добросесійності у вищій освіті набуває дедалі більшої актуальності, особливо у контексті формування дослідницьких навичок студентів. Окреслюючи концепцію академічної добросесійності як складової академічної культури, В. Криволапчук, Т. Плугатар

[1] наголошують, що українське законодавство чітко регулює академічну доброчесність, визначаючи її основоположні принципи, конкретні вигоди та відповідальність за їх порушення. Це, у свою чергу, гарантує якість освіти й досліджень, а також зміцнює довіру до результатів освітньої та наукової діяльності. Систематичне навчання студентів етичним нормам, правилам цитування, ефективним стратегіям уникнення плагіату та відповідальному проведенню досліджень є критично важливим [2, С. 329-342]. Аналізуючи особливості реалізації принципів академічної доброчесності в Україні, їх зіставлення з європейськими та подальшу розробку пропозицій щодо боротьби з академічною недоброчесністю, А. Колесников [3, С. 122-128] зосереджує увагу на тому, що розуміння потреби в підвищенні рівня академічної доброчесності серед студентської спільноти вимагає двовекторного підходу. По-перше, це стосується безпосереднього підвищення рівня академічної доброчесності серед професорсько-викладацького складу. По-друге, необхідно сформувати ефективну систему важелів впливу на студентів. Визначаючи академічну доброчесність як фундаментальний принцип вищої освіти, колектив науковців зауважує [4], що розвиток критичного мислення та академічного письма студентської спільноти є ключовою складовою академічної доброчесності. Освітній процес повинен зосереджуватися на формуванні у студентів навичок коректного використання джерел, правильного цитування, ефективного написання наукових робіт та дотримання дослідницької етики. Розвиток цих компетентностей не тільки сприяє особистісному зростанню майбутніх фахівців, а й суттєво підвищує загальний рівень наукових досліджень.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо ефективної інтеграції принципів академічної доброчесності у процес дизайну та реалізації наукових досліджень студентами закладів вищої освіти з метою підвищення якості, достовірності та етичності їхніх наукових результатів. Ця мета досягається завдяки вирішенню наступних завдань: проаналізувати ключові концепції та принципи академічної доброчесності в контексті науково-дослідної діяльності студентів; дослідити механізми забезпечення академічної доброчесності під час реалізації наукових досліджень студентами, зокрема у процесах збору, аналізу та інтерпретації даних; окреслити основні виклики академічної доброчесності, що виникають у студентських наукових дослідженнях, та запропонувати шляхи їх попередження.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення мети дослідження та всебічного аналізу наукової проблеми, було викори-

стано комплекс взаємодоповнюючих наукових методів: аналіз та синтез (з метою глибокого вивчення та узагальнення існуючих наукових публікацій, нормативно-правових актів та методичних рекомендацій щодо академічної доброчесності, дизайну досліджень та освітньої діяльності закладів вищої освіти); систематизація та класифікація (для упорядкування отриманої інформації, виокремлення основних принципів, етапів та інструментів інтеграції академічної доброчесності у дослідницький процес); контент-аналіз (аналіз нормативних документів закладів вищої освіти, положень про академічну доброчесність, методичних рекомендацій з написання наукових робіт), навчальних програм дисциплін, що стосуються методології наукових досліджень, а також студентських наукових робіт (з дотриманням анонімності та конфіденційності) з метою виявлення рівня впровадження принципів доброчесності та поширених видів її порушень; педагогічне спостереження (здійснювалося під час проведення занять з методології наукових досліджень та консультування студентів щодо їхніх наукових робіт для виявлення типових труднощів та прогалин у розумінні принципів доброчесності).

РЕЗУЛЬТАТИ

Глибокі трансформації в національній системі вищої освіти зумовлені впливом багатьох різноманітних чинників. У сучасному світі, де активно формується суспільство знань, вища освіта посідає центральне місце не лише в розвитку фундаментальних і прикладних наук та підготовці майбутніх соціальних і професійних еліт. Вона також стає відповідальною за інтерпретацію, розповсюдження та ефективне використання нових знань у цілому. Дотримання та інтеграція принципів академічної доброчесності в освітню, наукову, мистецьку та інноваційну діяльність закладів вищої освіти є нагальною потребою. Цю важливість підкреслює лист МОН України від 30 жовтня 2020 року № 1/9-607, адресований керівникам ЗВО. На підтвердження цього, у період з 2020 по 2022 роки МОН України спільно з Американськими радами з міжнародної освіти, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та за підтримки Посольства США в Україні реалізувало проєкт «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти». Одним із ключових завдань проєкту була інституційна розбудова елементів системи забезпечення якості освіти та академічної доброчесності в ЗВО. Це включало розробку критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти, а також механізмів запобігання таким порушенням, як списування, академічний плагіат, самоплагіат та інші [5].

Наразі поширенню моральних та етичних цінностей в освітньо-науковій спільноті активно сприяють «Рекомендації для закладів вищої

освіти щодо розроблення та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності», розроблені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Цей документ пропонує цілісну структуру університетської системи забезпечення академічної доброчесності, що складається з п'яти основних блоків [6]:

- нормативна база: вона системно описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в науковий та освітній процеси, заходи для забезпечення їх дотримання, а також процедури запобігання порушенням і боротьби з ними;

- структурні підрозділи та уповноважені комісії: органи, які відповідають за популяризацію та впровадження принципів академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність ЗВО, а також виконують наглядові та контролюючі функції;

- інформаційна база: вона використовується для популяризації принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності в університеті;

- інструменти впровадження: просвітницькі засоби, які дають змогу запобігти випадкам порушення принципів академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності університету.

- інструменти контролю: вони слугують для забезпечення дотримання академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності ЗВО.

Таким чином, питання якості освіти та академічної культури, а також дотримання етичних норм усіма учасниками освітнього процесу в ЗВО є надзвичайно актуальними. Академічна доброчесність є фундаментом і гарантом підготовки конкурентоспроможного фахівця, «нового українця, для кого життєва доброчесність, обстоювання принципів і цінностей, дотримання правових норм будуть не красивими словами, а його головним активом, невід'ємною умовою самореалізації... фундаментом зрілості та збереження його людської гідності» [5]. Це означає, що академічна доброчесність має стати суттю кожної особистості, її домінантою та етичним регулятором думок, слів і дій.

ДИСКУСІЯ

Навчання студентів проводити наукові дослідження, дотримуючись принципів академічної доброчесності (чесність і правдивість, відповідальність та добросовісність, об'єктивність, повага до інтелектуальної власності, прозорість, конфіденційність та захист даних) має кілька ключових аспектів. По-перше, це запобігання академічному плагіату, фальсифікації даних, обману та інших форм недоброчесної поведінки. По-друге, це розвиток критичного мислення, самостійності та відповідальності. Студент, який

розуміє і застосовує принципи доброчесності, навчається об'єктивно оцінювати інформацію, посилаючись на джерела, визнавати внесок інших дослідників та презентувати власні результати з високим ступенем точності. Це не лише підвищує якість окремого дослідження, а й формує наукову етику майбутнього науковця.

За результатами здійсненого нами аналізу освітньо-професійних програм і навчальних планів першого бакалаврського рівня вищої освіти та другого магістерського рівня за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» провідних закладів вищої освіти України можемо констатувати, що важливу роль у формуванні академічної доброчесності студентів відіграють як загальнообов'язкові, так і вибіркові навчальні дисципліни. Зокрема, серед обов'язкових компонентів переважно зустрічаються курси, що безпосередньо або опосередковано спрямовані на формування академічної культури, усвідомлення етичних норм і правил ведення науково-освітньої діяльності. До таких дисциплін належать «Вступ до спеціальності», «Педагогіка», «Основи наукових досліджень», «Методологія наукових досліджень», «Академічне письмо», «Інформаційна культура і академічна доброчесність», «Культура академічної доброчесності здобувача вищої освіти» тощо. Аналіз змістового наповнення зазначених курсів дозволяє зробити висновок, що вони містять теми, присвячені питанням авторського права, правильного оформлення посилань, уникнення плагіату, формування навичок критичного мислення, дотримання етичних норм у процесі освітньої та наукової діяльності. Особливої уваги заслуговують практичні модулі, які передбачають застосування студентами принципів академічної доброчесності під час написання рефератів, есе, наукових статей, курсових і кваліфікаційних робіт.

Вважаємо за доцільне наголосити на важливості обов'язкових освітніх компонент для підготовки студентів до доброчесного проведення наукових досліджень у майбутній професійній діяльності. До прикладу, у процесі опанування курсу, присвяченого методології наукових досліджень, майбутні вихователі Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького усвідомлюють значення та можливості застосування принципів академічної доброчесності у своїй науковій роботі. Здобувачі вищої освіти навчаються застосовувати сучасні підходи до збору, аналізу та інтерпретації даних, дотримуючись при цьому етичних норм та стандартів. Зокрема, вони засвоюють вимоги щодо належного цитування джерел, уникнення плагіату та самоплагіату, коректного посилання на власні та чужі роботи. Особливий акцент під час вивчення дисципліни та відповідних тем ро-

битися не лише на особливостях формування методологічної бази для власних досліджень, а й на методиці етичного проведення наукового пошуку, зокрема на методах і формах організації дослідницької роботи, що відповідає принципам прозорості та відповідальності, а також вимогам до забезпечення конфіденційності та захисту даних учасників дослідження. Цей підхід дозволяє удосконалювати їхні навички самостійного та добросовісного пошуку необхідних наукових ресурсів, а також формує усвідомлення важливості наукової етики як невід'ємної складової успішної та відповідальної академічної діяльності.

Грунтовну основу до опанування студентами навичками академічної добросовісності займає дисципліна «Основи психолого-педагогічних досліджень», що викладається студентам першого (бакалаврського) рівня підготовки спеціальності Дошкільна освіта ЧНУ імені Б.Хмельницького. Особливістю цієї навчальної дисципліни є змістовий модуль «Академічна добросовісність учасників освітнього процесу», спрямований на формування у здобувачів освіти усвідомленого ставлення до норм етичної поведінки, дотримання принципів добросовісності та відповідальності у процесі навчання й наукової діяльності. Навчальні заняття проходять з використанням інтерактивних лекцій, групових обговорень, тренінгів і практичних кейсів. Наприклад, тема «Основи цитувань. Пошук інформації у процесі написання наукової роботи» реалізується через практикум зі створення бібліографічних описів за різними стилями (APA, ДСТУ, MLA), моделювання ситуацій, пов'язаних із правильним використанням джерел, а також проведення пошукових завдань у наукових базах даних Google Scholar, електронних бібліотеках НБУ і самого університету.

Значну увагу приділено темам «Антикорупція, академічна добросовісність і етика наукових досліджень» та «Поняття добросовісності та відповідальності за корупційні правопорушення». На заняттях студенти аналізують реальні кейси порушень академічної добросовісності в українських та зарубіжних університетах, проводять дебати щодо меж допустимого в академічному письмі, беруть участь у рольових іграх, де розглядають змодельовані ситуації плагіату, фальсифікації даних, недобросовісного рецензування. Заключне заняття з теми «Відповідальність за порушення академічної добросовісності» передбачає активне залучення студентів до аналізу змодельованих ситуацій порушень, таких як списування, плагіат, фальсифікація результатів чи використання недостовірних джерел. Під час обговорення майбутні вихователі самостійно визначають тип порушення, можливі наслідки та шляхи їх попередження. Така форма роботи дозволяє не лише поглибити розуміння норм академічної етики, а

й формує внутрішню відповідальність за дотримання принципів чесності у власній навчальній і науковій діяльності.

Зазначене вище свідчить, що формування академічної добросовісності на етапі здобуття вищої освіти має надзвичайно важливе значення, особливо для майбутніх педагогів, які у своїй професійній діяльності виступатимуть не лише носіями знань, а й моральними орієнтирами для дітей. Саме тому включення відповідних навчальних дисциплін й тем до освітньо-професійних програм, навчальних та робочих планів, силабусів сприяє не тільки підвищенню якості освітньої підготовки, а й закладанню основ етичного ставлення до наукового пошуку, творчості та міжособистісної взаємодії [6].

Дозволимо собі висловити міркування про те, що інтеграція академічної добросовісності починається вже на етапі дизайну наукового дослідження, що передбачає ретельне планування, та відповідає етичним нормам, стандартам. На цьому етапі студенти повинні усвідомити важливість наступних аспектів, а саме: визначення наукової проблеми та мети дослідження, огляд літератури та бібліографічне опрацювання, вибір методології дослідження, планування роботи з даними [7]. Чільне місце у дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти займає написання та оформлення наукової роботи, як завершального етапу, де принципи академічної добросовісності є найбільш очевидними [8]. У контексті цього важливу роль займає науковий керівник як фасилітатор, який не просто контролює, а активно сприяє самостійному та добросовісному проведенню студентами наукових досліджень. Він не лише спрямовує дослідницький процес, а й формує критичне мислення, етичну свідомість та відповідальність за отримані результати, допомагаючи студентам усвідомити всі аспекти академічної добросовісності [9].

На підставі проведеного вивчення досліджуваної проблеми у контексті наукової парадигми та емпіричного аналізу фахової підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти [10; 11] нами запропоновані методичні рекомендації для закладів вищої освіти щодо формування культури академічної добросовісності серед студентів. Ефективність цих методичних рекомендацій буде результативним, якщо заклад вищої освіти буде дотримуватися певних організаційних та правових засад, а саме:

- розробка та впровадження чітких політик та положень щодо академічної добросовісності, які полягають у тому, щоб всі нормативно-правові документи повинні бути доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу;
- оновлення освітніх програм до викликів сьогодення та проведення науково-практичних

заходів у вигляді регулярних лекцій, семінарів, майстер-класів з академічної доброчесності, правил цитування, роботи з інформаційними джерелами, спрямованих на розвиток навичок інформаційної грамотності, етичного аналізу та роботи з джерелами;

- заохочення студентської ініціативи у формуванні етичних норм, участі у створенні та підтримці академічної культури через студентські наукові гуртки, клуби та інші форми самоврядування;

- використання інноваційних технологій, зокрема застосування антиплагіатних програм, систем електронного навчання з інтегрованими інструментами перевірки, які допомагають студентам уникнути ненавмисних порушень;

- створення атмосфери довіри та підтримки, яка ґрунтується на педагогіці партнерства усіх учасників наукової взаємодії;

- пропагування прикладу, на основі якого викладачі та наукові керівники повинні самі демонструвати бездоганне дотримання принципів академічної доброчесності у своїй діяльності.

ВИСНОВКИ

Інтеграція принципів академічної доброчесності у дизайн та реалізацію наукових досліджень студентів є невід'ємною складовою фахової підготовки в умовах закладів вищої освіти, що забезпечує якість, достовірність і етичність наукових результатів, що передбачає системний

підхід, який охоплює всі етапи дослідницької діяльності - від формулювання наукової проблеми та вибору методології до коректного оформлення результатів і відповідального ставлення до етики наукової роботи. За нашими переконаннями, ефективна інтеграція доброчесності вимагає комплексного підходу. Це означає не лише включення відповідних тем у навчальні дисципліни, а й активне формування культури доброчесності на всіх етапах освітнього та наукового процесу. Особливу роль у цьому відіграє науковий керівник як фасилітатор, який не просто контролює, а активно сприяє самостійному та доброчесному проведенню студентами наукових досліджень. Він має бути не лише наставником у методологічних питаннях, а й етичним взірцем, формуючи у студентів критичне мислення, етичну свідомість та нетерпимість до будь-яких проявів академічної недоброчесності. Тільки через поєднання теоретичної підготовки, практичних кейсів та постійного діалогу можна здійснити інвестицію у репутацію закладу вищої освіти та якість національної науки.

Перспективи подальшої роботи включають апробацію та верифікацію розроблених методичних рекомендацій у широкому спектрі ЗВО, а також масштабування дослідження на інші дисципліни та ступені вищої освіти для подальшого вдосконалення механізмів формування академічної доброчесності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Kryvolapchuk, V., & Pluhatar, T. (2024). Academic integrity of scientists: Problems of implementation and responsibility in Ukraine. *Visegrad Journal on Human Rights*, Vol. 2, pp. 67–72. <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.2.12>
2. Sureda-Negre, J., Comas-Forgas, R., & Morey-López, M. (2019). Plagiarism and academic dishonesty in higher education: A literature review of empirical studies (2000-2016). *Teaching in Higher Education*, Vol. 24 (3), pp. 329-342
3. Koliesnikov, A. (2019). Akademichna dobrochesnist v ukrainskomu osvitho-naukovomu prostori: problemy ta sotsialni zahrozy [Academic integrity in the Ukrainian educational and scientific space: problems and social threats]. *Rehionalni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy - Regional aspects of the development of Ukraine's productive forces*, Vol. 24, pp. 122–128. <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38304/1/%d0%9a%d0%be%d0%bb%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d0%ba%d0%be%d0%b2.pdf> [in Ukrainian].
4. Opolska, M. V., Popadych, O. O., Popadych, B. T., & Petukhova, T. A. (2025). Kontsept katehorii akademichnoi dobrochesnosti u vyshchii osviti [The concept of academic integrity in higher education]. *Nauka i tekhnika sohodni. Seriya «Pedagogika» - Science and Technology Today. Series: Pedagogy*, 2(43), 833–841. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2\(43\)-833-841](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2(43)-833-841) [in Ukrainian].
5. Do pytannia unyknennia problem i pomylok u praktykakh zabezpechennia akademichnoi dobrochesnosti: Lyst Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 1/9-263 vid 20.05.20 roku (2020). [On the issue of avoiding problems and errors in practices of ensuring academic integrity: Letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1/9-263 dated 05/20/20]. https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/73710/ [in Ukrainian].
6. Kvit, S. (Ed.) (2020). Richnyi zvit Natsionalnogo ahentstva iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity za 2019 rik [Annual report of the National Agency for Higher Education Quality Assurance for 2019]. <https://euroosvita.net/index.php/?category=17&id=6350&-> [in Ukrainian].
7. Comas-Forgas, R., & Sureda-Negre, J. (2010). Academic Plagiarism: Explanatory Factors from Students' Perspective. *J Acad Ethics*, Vol. 8, 217–232 (2010). <https://doi.org/10.1007/s10805-010-9121-0>
8. Abbasi P, Yoosefi-Lebni J., & Jalali A. (2021). Causes of the plagiarism: A grounded theory study. *Nurs. Ethics*, Vol. 28 (2), 282–296. <https://doi.org/10.1177/0969733020945753>
9. Tytska, Ya. (2018). «Akademichna dobrochesnist» ta «akademichna vidpovidalnist» u zabezpechenni yakosti osvity [«Academic integrity» and «academic responsibility» in ensuring the quality of education]. *Pidpriemstvo, hospodarstvo i pravo - Entrepreneurship, economics and law*, Vol. 11, pp. 192–195. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f7ec1ec-332f-4d80-9d9a-52415e5f0e6d/content> [in Ukrainian].

10. Hryhorenko, V., Davydova, M., & Shevchenko, N. (2023). Vplyv akademichnoi dobrochesnosti na praktyku naukovoї, osvithnoi ta tvorchoї diialnosti здобувачів спеціальності дошкільна освіта [The impact of academic integrity on the practice of scientific, educational, and creative activities of preschool education students]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti - Origins of pedagogical skill*, Vol. 32, pp. 61–67. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2023.32.292627> [in Ukrainian].
11. Sopova, D. (2019). Akademichna dobrochesnist u systemi pidgotovky maibutnikh vchyteliv [Academic integrity in the system of training future teachers]. *Neperervna profesiina osvita: Teoriia i praktyka - Continuing professional education: theory and practice*, Vol. 3-4, pp. 52–56. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256> [in Ukrainian].